

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

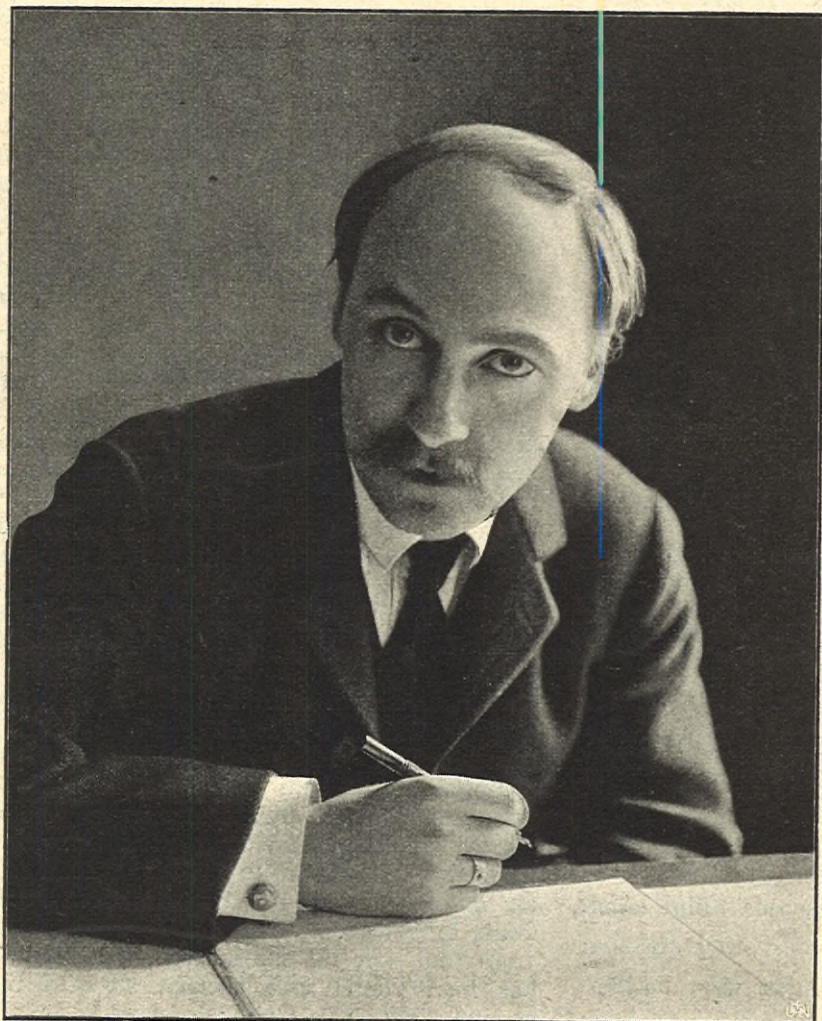

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET ·

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG.

HUGO ALFVÉN. NYTAGET PORTRÄTT FÖR IDUN AF
HOFFOTOGRAF A. BLOMBERG.

HUGO ALFVÉN.

DET VAR en afton föregående vecka i vår operasalong; några konstnärer och författare sutto på parketten, som eljes företedde den ganska nedslående anblicken af många tomma stolar. Första raden var en öken, med några få hvilande vandrare här och hvar i den röda skymningen, medan andra och tredje raderna rymde några flockar af unga, entusiastiska musikälskare, som konsten lockat dit.

Ty kvällen var ägnad åt ett kapitel ur vår inhemska unga tonkonsts krönika, och därför var det ju helt naturligt, att endast en liten åhörarekrets skulle finnas tillstädes.

Den unge diktaren, hvars namn var Hugo Alfvén och som den aftonen ville i musikens färgrika språk komma i kontakt med varma och mottagande själar, hade emellertid den tillfredsställelsen att känna, att dem han talade med förstodo honom, och det fick i någon mån godtgöra honom för de frånvarandes kallsinnighet.

ri" återkommer i olika skiftningar af eruptiv smärta, och man skall vara djupt naturbetagen och kunna andaktsfullt känna den erotiska utstrålningen från ett ungt kvinnohjärta för att ge Emil Aarestrups fina poem "Ved Huset" just den musik de lyriskt fagra orden kräfva. Hugo Alfvén har obestriddligen lyckats häri. Sångerna framfördes vackert af fröken *Ebba Björkbom*, fränsedt att en smula nervositet då och då inverkade på tonsäkerheten.

Sist kom en ny svensk rhapsodie, "Mid-sommarvaka", hvari tonsättaren afslöjade sig som en humorist af rang. Det var en fart och ett humör i denna skildring af en uppsvensk midsommarnatt, där handklaverslåtar, skämt och gräl mellan de framtagande bondpojkarne och jäntorna omväxlade med framställningar af sommarnattens fägring och dansglädjen på logen, det sistnämnda momentet karaktäriseradt af den roliga och rytmiskt fasta Jössehäradsposkan.

Här möttes man af de kraftiga och personliga anslagen till en nationell musik, som varslade om, att hr Alfvén en dag kanske

Den symfoni — F-moll op. 7 — som inledde konserten, hvilken dirigerades af tonsättaren, har förflytelser sedan uppförts i Stockholm, men framträdde nu i omarbetad form. Hur den verkade i sin tidigare gestalt hade den, som skrifer dessa rader ej tillfälle att få höra, men det kunde nu konstateras, att symfonien är ett gediget och formskönt verk af en mognande konstnär, rik på idéer och suveränt behärskande orkesterns alla resurser.

Främst lystetredjesatsens scherzo, som formligen strålade af välljud och hvars sprudlande, melodiska lynne fick något af champagnens brusande lek inom gyllerandade kristallbägare.

Den serie solosånger, som följde på symfonien, vittnar otvetydigt om komponistens subtila och i grund och botten djupt allvarliga sångarlynne. Man måste vara en drömmare och en konstnärlig lidare med af livsvemodet dallrande nerver för att kunna forma en sådantonskulptur som "Svarta rosor", där slutstrofen "Tristi amo-

ri" kan bli för Sverige hvad Edvard Grieg är för Norge, ty han förefaller att vara den tonskald, som förstär att lyssna med örat tätt intill den svenska naturens barm. —

Det är dock ej endast på notsystemens linier den begåfvade musikerns penna är hemmastadd; under sina fleråriga studieresor i germanska och romanska länder ha de rika intryck, han mottagit af konst, natur och folk lockat honom att nedskrifva målande små stämnings- och reseskildringar, hvilka då och då framkommit i någon tidningsspalt här hemma.

Det är ett dylikt lösryckt blad ur skissboken, han benäget ställt till Iduns förfogande, på redaktionens begäran om text till hans i dagsnumret meddelade porträtt.

Önskvärdare hade dock varit, om han velat skriva några reflexioner om vårt nuvarande svenska musiklif, som väl kunde förtjäna, ja, hvarför icke rent af behöfva en rättfram karaktäristik af denne kämpande musiker, som väl också han skall stöta sin panna blodig mot dåsigthetens och konservatismens obeckliga mur. Men han har, som sagdt, i stället föredragit att på sitt älskvärda sätt berätta ett par reseintryck, som nu följa här nedan.

ERNST HÖGMAN.

*

Wien i slutet af december 1903.

LÅNGSAMT vandrar jag framåt på den slingrande vägen uppåt Kahlenberg. På vägens sidor höja sig vinterplanteringar omväxlande med olikartad trädgårdsodling och åkrar, allt höljdt i djup snö. Middagssolen lyser med dämpad glans genom den blåvioletta mist, som lägrat sig öfver Kahlenbergs härliga sluttningar och insveper landskapet i en drömtung, melankolisk stämning. Ju högre jag stiger, dess mer aftager sorlet från jättestaden, luften blir klarare och drifvorna bländhvita med isblå skuggor.

Ändtligen uppnår jag Kahlenberg och hvilar ut vid Stephaniewarte, en af wieneromgifningens berömda utsiktspunkter.

Det är ett storslaget panorama, som här öppnar sig. Närmast fjättras blicken af själfva staden, som ligger höljdt i rök och soldis. Hur beklämmande är det dock ej att se ned öfver denna gränslösa hopgyttring af hus, hus och endast hus! Det är som en äng med tät gräsväxt och på hvilken, med små mellanrum, fabrikskorstenarnas sköna stänglar höja sig med blommor af sotig, smutsig rök, som i den tunga luften ligger nästan orörlig vid pipornas öppningar för att vid något svagt vinddrag långsamt rulla ut öfver gator och hustak — ett befruktande och lifgifvande frömjöl öfver en arkadisk äng!

Från staden glider blicken ut öfver das Marchfeld, tills den stannar i fjärran vid

Småkarpatherna, och i söder skönjer man otydligt de Steiriska alporna som i en hänförelse vision.

Solen närmar sig horisonten, och termometern, som nere i Nussdorf visade 10 gr. under fryspunkten, har här på höjden sjunkit ned till 13 gr.

Jag stampar ned litet blod i fötterna och bereder mig till utflyktens egentliga mål.

Under hvilostunden vid Stephaniewarte har jag orienterat mig på kartan och letat ut hvar den lilla Schreiberbach slingrar sig fram. Strax utanför Nussdorf flyter den genom en skogsdunge, hvilken var en af Beethovens älsklingsplatser och där en byst restes på hundraårsdagen af hans födelse.

Kastande en sista blick öfver Kahlenbergs bländhvita snödrifvor, begynner jag nedstigandet. Allt efter som jag kommer utför slutningen aftager solljuset, luften får en varmare, dunklare skiftning och den drömmande stämning, som redan före uppstigningen till Kahlenberg behärskade dalen, har nu blifvit än mer het och tränande.

Då jag tillryggalagt ett stycke, kommer jag i samspråk med en äldre man och han berättar mig under samtalets lopp en del anekdoter om Beethovens vistelse i Nussdorf, dit B. brukade taga sin tillflykt, när stads-lifvet blef honom outhärdligt. Bland annat får jag veta, att på det ställe, där Beethovens byst nu är rest vid Schreiberbach, blef pastoral-symfonien komponerad.

Vid en sidoväg tar jag afsked af den gamle och viker in på en smal gångstig, kallad Beethovengang. Den följer tätt vid sidan en till hälften tillfrusen bäck, hvilken är den ofvan omtalade Schreiberbach. Om ett ögonblick går jag öfver en liten bro och står framför Beethovens byst.

Skymningen, som begynnt samla sig i skogen, plånar ut alla detaljer och gifver Beethovens anlete ett obeskrifligt hemlighetsfullt och sfinxartadt uttryck, och det stora hufvudet växer ut till ett gigantiskt block. Rundt om höja sig barrträdens tunga silhuetter som pelarraden kring ett altare.

Detta är sannerligen som att träda in i en katedral, och jag sjunker ned på en soffa för att lyssna på tystnaden i denna heliga lund, hvilken brytes endast af bäckens mjuka porlande.

Beethovens verk begynna klinga för mitt öra, luften blir musik, träd och stenar börja sjunga de sånger, som de en gång sjungit för den store på sockeln.

Jag ser upp mot Beethovens profil och erfar plötsligt en känsla af att jag befinner mig hemma i Sverige. Känslan är så stark, att jag blir helt vakent och undrande öfver orsaken. Jag småler för mig själf. Det är bakgrunden till bysten, som ger det mäktiga intrycket, ty den består af de fagraste björkar och granar, och vid närmare betraktande af omgifningen upptäcker jag, att hela dungens terrängbildning är typiskt uppsvensk. Här i detta svenska landskap har Beethoven mottagit flere af sina ingifvelser, här har han format ut dem och här älskade han drömma!

Den isiga nattluften biter i kinderna, och snön knarrar under sulorna, då jag reser mig för att gå. De fina björkkvistarna stå så skira och veka i sin silfvergrå rimfrosträkt mot den djupblå himlen, och stjärnorna börja gnistra i grenverket.

O, hvilken underbar, andaktsfull skymningsstund i denna mystiska helgedom! O, hvad lycksalighet att en gång hafva fått beträda 'Beethovenruhe', ty på denna plats möter man Gud!

HUGO ALFVÉN.

TRE LEGENDER. AF ANNA KNUTSON.

SANKT ERIKS KÄLLA.

DEN FROMME Erik trones kamp bestod,
Och sägnen talar om en härlig källa,
Som rik och silfverklar begynte välla
Just på den platsen, där han göt sitt blod.

Här hopen drack af helgonådrans saft
Huld friskhet så för kroppen som för anden.
Och vidt beryktadt öfver Nordanlanden
Blef hälsovattnets underbara kraft.

Hvar högsint handling är en källa skön
I lifvets öken. Trötta mänskosinnet
Ny styrka hämtar af det ädla minnet
till fortsatt sträfvan under kamp och bön.

*

AMBROSIANUS.

Hon satt med pilten utanför sitt tjäll,
Lugnt njutande den morgonsvala stunden.
Rik vällukt strömmade från ängen, lunden,
Från frodig häck och slingerblommig häll.

Den unga modren såg med undran säll
På sonen ned. Ej fauns på jorderunden
Hans like, rosenfrisk var lilla munden,
Guldkrusig locken, armen marmormjäll.

Då kom ett fiket bi och djärf sig sänkte
Mot barnets läpp, en hungrig gäst, som
tänkte
På svällda knoppar och på söta bär.

Järtecknets makt den fromma lifligt kände,
Hon smålog, då hon farans sting afvände:
»Dig sångens gåfva Himlen visst beskär!»

*

«ROSA RORANS BONITATEM . . .»

På Aspenäs vid dämpadt vaxljussken
En liten mö satt lutad öfver bågen,
Dock föga flit hon öfvade, ty hågen
Mot högre syften dristig lyftes re'n.

Leksystrar små högt undrade, men len
Ljöd husfruns röst: »Birgitta icke plågen,
Och ej ett smådeord mot henne vågen.
Slik håglöshet ej räknas må till men.

Jag såg en gång, då lekande med sömnen,
Hon satt försjunken i den helga drömmen,
Hur englahänder skötte guldträdd nål.

Att här jag riset spar, må ingen klandra,
Hon kan, hon får ej fostras såsom andra,
Ty danad blef hon för ett högre mål.»

FRÅN POLITIKENS GÅRDAR.

MEDAN RIDDARHOLMSKANALENS lindar stå med stora svällande knoppar och Mälarens vårfloed spolår öfver Munkbrons kaj, lyser ännu bågglampornas kalla sken i riksdagshusets plenisalar, där de gode herrar och svenske män med forceradt arbete, ofta till kl. 2 å 3 på morgonen, söka få slut på en riksdag, mer än andra öfverhopad med många, stora och svårlösta frågor.

Ännu är den viktigaste af dem, den som måhända kommer att göra årets riksdag till en märkessten i vår politiska historia, oafgjord, men i öfrigt är riksdagsarbetet så fortskridet, att en öfverblick af de märkligare och de svenska hemmen i någon högre grad vidrörande besluten kan lämnas.

Främst bland dessa kommer regeringens och riksdagens samfälliga beslut om omdaning af våra allmänna läroverk. Längre har det förhållandet rådt, att flertalet af elementarskolornas lärjungar afgått redan vid 4:de eller 5:te klassen. De ha funnit, att de böra eller måste afstå från den lärda vägen eller högre tjänstemannabanan och i stället ägna sig åt det praktiska lifvet, men de stå då där med en skolunderbyggnad, som ej varit afsedd för och därför ej heller från början anlagts så, att den kan fylla det praktiska lifvets kraf. Deras skolår ha förrunnit, utan att i afsevärd mån ha rustat dem för den lefnadsbana, som förestår dem, och för alla dessa skolårs slit och möda ha de i behåll endast ett nästan värdelöst terminsbetyg, på hvilket ingen som helst statstjänst kan erhållas och knappast någon annan heller. Detta missförhållande, detta slöseri med tid och kraft hoppas man nu kunna afhjälpa genom den beslutade läroverksreformen. För detta ändamål skola hädanefter läroverkens fem nedre klasser utgöra en realskola, med undervisning bland annat i tyska och engelska, och afslutas denna realskola för dem, som ämna ägna sig åt de praktiska yrkena, i 6:te klassen med en repetitionskurs och en afgangsexamen, som gifver kompetens till vissa statstjänster. För dem, som skola fortsätta å studiebanan och taga studentexamen, fortsätter undervisningen efter 5:te klassen i ett gymnasium med 4-årig kurs i latin och 2-årig i grekiska. Latinet har sålunda flyttats fram från 4:de till 6:te klassen, och härmed har man vunnit icke allenast att mera utrymme gifvits i de nedre klasserna åt för det praktiska lifvet viktigare ämnen, utan ock, och framför allt, att den svåra valpunkten beträffande gossarnes lefnadsbana flyttats fram från 13 å 14 års åldern till 15 å 16 år. Hitills har man måst välja mellan latin- och reallinje redan vid 4:de klassen, och alla föräldrar veta, huru föga gossarnas anlag då äro utpräglade. Själfva kastas gossarne vid dessa år mellan ganska motsatta tycken och önskingar rörande sitt framtida lefnadskall, föräldrarna ha icke kunnat bilda sig någon visshet om, hvad deras kära pojke bäst duger till och hvad han helst vill bli, och om de då i sin tvekan vända sig till läraren, står denne lika rådvill, och följden blir att man ofta väljer gålet, mängden gång ohjälpligt gålet. Nu får man två år till på sig för det viktiga valet, och då bör man med någorlunda säkerhet kunna bedöma hvart sonens anlag peka och på hvilken lefnadsbana han kan vinna all den lycka och framgång, som föräldrarna så hjärtinnerligt tillönska honom och hoppas på.

Men skolreformen har ej stannat härvid. Fullständiga läroverk kosta pengar, och det blir därför endast de större städerna, som få åtnjuta dem. Småstäderna, uppgående till

MELLINS FOOD

af Läkarekåren erkändt bästa näringsmedel för barn och sjuka.

Finnes på Apoteken samt hos Specialhandlarna.

PROF gratis och franco från Axel Lennstrand, GEFLE.

nära ett tjugotal, få nöja sig med 6-klassiga realskolor, och för att dessa skola bära sig bättre, komma de att anordnas som samskolor. Svenska staten har härmed anslutit sig till samskoleidén och detta må betraktas som ett lyckligt steg, ty de moraliska och etiska betänkligheter, man förut hyst mot samskoleundervisning för vuxen ungdom, torde numer ej delas af många, utan känner man sig nog alltmer förvissad om, att denna samuppföstran i de bildbara årens tid blir till fördel för båda parterna och af ej så litet förädlade inverkan på de vildbasar, som eljes kanske växa upp till allt för stygga karlar, för att kunna blifva kvinnan kär och värdig. Men intet godt, som ej har något ondt med sig. Hvem känner ej de goda gamla flickpensionerna i våra småstäder, ledda af en å hufvudets och hjärtats vägnar lika rikt utrustad kvinna, som därpå haft en nödtorftig bergning i ersättning för all den kunskap och ädla karaktärsutdanning hon gifvit sina afhållna flickor. Hvad skall deras öde nu blifva, skola de kunna bestå i konkurrensen med statens samskolor? Därtill kommer att våra flickskolor, som en tid sökte i allo anpassa sig efter gosskolan, på senare åren slagit om härvidlag och jämte den bokliga undervisningen lagt sig vinn om sådana ämnen, kvinnlig slöjd m. m., som äro ägnade att utbilda den uppväxande flickan för kvinnans särskilda sociala uppgift. Sedan våra högre flickskolor slagit in på denna väg, ha de nått en så hög utbildning, att de anses vara de bästa i Skandinavien och därmed väl ock i hela världen, men man kan befara en tillbakagång härutinnan, om de genom statens samskolor skola nödgas på nytt i allo anpassa sig efter gosskolan.

En annan, icke alldeles glädjande omständighet vid läroverksreformen är införandet af terminsavgifter, uppgående till 20 å 30 kr. Dessa komma nog att för många familjer kännas ganska betungande, men då nedsättning eller befrielse erhålles från dessa avgifter, om rustibussarne äro flere eller visa flit och fallenhet för boken, så må man hoppas, att de ej skola utestänga någon fattig, men begåfvad yngling från lärdomsbanan.

Och för att nu sluta med något obetingadt godt om läroverksreformen, så medför den, att kvinnor hädanefter komma att utnämnas till vissa lärarebefattningar vid de allmänna läroverken. Visserligen är man ännu ovisst om formen härför — regeringsformens tal om "män" spökar äfven här — men faktum kvarstår att kvinnor numera kunna erhålla vissa lärarebefattningar vid statens skolor.

Från skolan till äktenskapet, alltför många år böra ju ej gå om mellan dessa. Riksdagen och kyrkomötet ha nu enats om, att valfritt civiläktenskap bör medgifvas äfven medlemmar af svenska kyrkan och hos k. m. t. anhållit om lagförslag härom. Denna enighet har uppnåtts dels af ömhet mot de många verkligt religiösa personer, som dock hysa samvetsbetänkligheter mot den kyrkliga formen för äktenskaps ingående, dels af insikt om att, då motviljan mot den kyrkliga stadfästelsen härrör af fientlighet mot kyrkan eller hennes lära, kan det ej öfverensstamma med kyrkans värdighet eller lända det religiösa lifvet till båtad att påtvinga dessa personer en form, som de önska undgå.

Vidare har riksdagen stadgat lag om vissa internationella förhållanden rörande äktenskap, exempelvis om svensk undersåtes äktenskap i utlandet och dess giltighet här i riket, om utlänningars behörighet att ingå äktenskap

här i riket m. m. Dessutom ha svenska diplomatiska och konsulära ämbetsmän i utlandet förlänats befogenhet att förrätta vigsel. Det har nämligen ofta mött svårigheter för svensk undersåte i utlandet att begagna sig af där föreskrifna giftermålsformer och resultatet har blifvit, att äktenskap ingåtts i en form, som hvarken kunnat godkännas här hemma eller varit giltig där ute. Dessa olägenheter äro nu undanröjda.

I fråga om gift kvinna, har riksdagen beslutit, att då hon har egendom, hvaröfver hon enligt lag äger att ensam råda, skall hon erhålla särskild debetsedel. Detta är af vikt för kvinnans kommunala rösträtt, ty utan egen debetsedel får hon ej utöfva sådan. Man hade äfven önskat, att gift kvinna, som har själfständig inkomst, skulle blifva deklaraionspliktig och sålunda erhålla kommunal rösträtt, men detta strandade på första kammarens motstånd. Likaså det behjertansvärda förslaget att det bevillningsfria afdraget skulle afräknas både från mannens och hustruns inkomster, men länge kan det ej dröja innan denna för många mindre välbergade hem så betydande och rättvisa skattereform blir genomförd.

Äfven för barn har riksdagen visat omtänka, i det den hos k. m. t. anhållit om sådan ändring af svensk arfslag att minderårig bröst- arfvinge må framför öfriga arfvingar, i mån af behof, af dödsboets tillgångar bekomma medel till uppföstran och underhåll. Därjämte har riksdagen anhållit, att åtal i vidsträcktare mån än nu medgifves må kunna anställas för förbrytelser, som af målsmän begås mot minderåriga eller mindre vetande.

Ett par andra humanitära åtgärder, som här torde böra nämnas, äro statsanslaget till de olycklige spetälskes (lupuspatienter) behandling enligt Finsens ljusmetod, den beslutade undersökningen rörande lytta och vanföra i riket samt förbudet för fångarbetet att konkurrera på sådana områden, till hvilka de blinda äro hänvisade för sitt uppehälle. Vi hafva nu 4,000 blinda i riket och dessa ha i sitt hufvudsakliga yrke, korgmakeri- och borstbinderiarbete, på senare åren lidit allt kännbarare intrång från fångarbetet; denna konkurrens skall nu upphöra. Huru många vanföra och lytta som finnas i riket, vet man ej, men från våra lasarett utgå årligen nära 1,800 patienter, som genom nödvändiga operationer blifvit fullständigt vanföra och öfver 2,200, som blifvit mer eller mindre lytta. Huru dessa stackars människors öde skall gestalta sig, förstår man, då flertalet af dem förut för sin bergning varit hänvisade till sina kroppskrafter. Det är i hela riket endast tre föreningar, bildade af barmhärtiga män och kvinnor, som tagit sig an dessa olyckliga och i denna sin sträfvan endast åtnjutit ett ringa understöd från statens sida. Det är nu meningen att staten skall verksamt tråda dem till hjälp.

Till sist må nämnas ett beslut, som, huru sorglig anledningen än är, dock kommer att beröra många hem: hälsovårdsnämnden är hädanefter skyldig att på kommunens bekostnad företaga rening eller desinfektion, där af lungshot angripen person aflidit.

Till öfriga riksdagsbeslut torde vi få återkomma, sedan den stora rösträttsdebatten gått af stapeln.

Tvätt-Siden

till

Klädningar & Blusar

å 90 öre pr meter, tull och portofritt,
offerera

Schweizer & Co, Luzern S 6, (Schweiz).

Sidentygs-Export. — Kungl. Hoflev.

DE BÅDA AHMED. EN BISKRA- HISTORIA AF ANNA M. ROOS.

AHMED är ett synnerligen vanligt namn i Biskra, — ännu oftare förekommande än Muhammed, tror jag — och nog var det närmare ett dussin bekanta med detta namn vi hade; "den vackre Ahmed" och "den fule Ahmed" och Ahmed från Lallia och Ahmed ben Amer och ännu en hel rad. Men de jag tyckte bäst om, voro de båda svågernas Ahmed, onklar till lilla Schrera.

Jag satt en solig morgon ute i Biskras vackra park, under det praktfulla hvalfvet af guld-mimosa, som — likt det breda tunnhvalfvet i någon gammal basilika — öfverskuggade midt-gången. De små gyllene boll-rika blommorna, som, när vi anlände till Biskra, fyllde luften med sin glans och sin tunga doft, hade sedan dess alla vissnat och fallit tillika med de fina, flikiga löfven, och mimosahvalfvet hade under ett par veckor tett sig helt grått; men nu hade på några dagar det torra riset spruckit ut och höljt sig i ljus, luftig aprilgrönska. Jag satt på en bänk, sysslös i morgonens varma, glittrande solsken och njöt af att se hvita burnuser och guldfärgade silkesturbaner med långsam värdighet röra sig under det vårgöna hvalfvet. Inga européer störde taflan. Den egentliga säsongen var förbi — vi hade med stor belåtenhet sett turisterna troppa af dag för dag — och de franska kolonister, hvilkas förtjänst det är att Biskra har hotell och kryddbodar och fotografi-affärer och annan civilisationens välsignelse, ta sig ingalunda något så fåfängligt före som att promenera i parken en hvardagsförmiddag; det är endast på söndagen, efter mässan, som samhället och deras eget anseende kräfver af dem att de, uppsträckta och värdiga, med hustrur och docklikt utstyrda barn spatsera i parken och kasta nedlåtande blickar på de araber de möta.

Från en liten sollyst gata, utmynnande i Rue Berthe, hvars rödaktiga arkader skymtade mellan parkens palmer, sågos två araber komma vandrande, den ene bärande på sina armar en liten flicka. De trädde in i parkens skugga och slogo sig ned på en bänk midt emot den, där jag satt. Den lilla flickan placerades emellan de båda araberna, af hvilka den äldre ej såg ut att vara mer än ett par och tjugo år, medan den yngre var en gosse om tretton, fjorton år. Den äldre, — han som burit den lilla, — böjde sig ned emot henne, och det syntes att han bad henne om en kyss. Den lilla flickan beviljade efter en stund hans anhållan med en liten prinsesslik min. Araben log förtjust, tog den lilla på sitt knä och började prata med henne.

Biskras arabar tyckas i allmänhet vara mycket förtjusta i barn. Ofta ser man på gator och torg gravitetiska, burnusklädda fäder vandra omkring, ledande eller bärande sina små, de taga dem med sig in i bazarerna och sätta

SOMATOSE

Erkändt bästa krafthöjningsmedel.

Ökar aptiten i hög grad. Erhålles på apotek.

**Lanolin-
Sana-Tvål.**

Garanterad ren, neutral,
mild och öfverfet.

Bästa Barntvål!
25 öre st.

Grumme & Son
Stockholm.

ibland upp dem på disken. Och om då en främling klappar den lilla på kinden och säger: "zen twöl!" (vacker gosse) eller "zena toplä!" (vacker flicka), så kan hon vara säker om att till svar få ett leende af strålande belåtenhet från den smickrade fadern. Kvinnorna, som äro instängda i hemmen, kunna ju ej föra sina barn ut i friska luften; denna omsorg åligger sålunda männen, och det förhållandet att de därigenom ofta få taga vård om de små nästan hela dagarna, tyckes ha betydligt utvecklade deras faderskänsla.

Den lilla flickan hade fått syn på den främmande damen å bänken midt emot och stirrade på mig med vidöppna ögon. Jag nickade åt henne. De båda araberna smålogo och det var tydligt, att de försökte få den lilla att nicka igen. Men hon satt fortfarande orörlig och stirrade med ett uttryck af djupt allvar.

Så reste sig den yngre af de båda araberna, gick tvärs öfver gången och satte sig bredvid mig på bänken. D. v. s. han satte sig på arabiskt vis — med de bara fötterna uppe på bänken och med armarna om de uppdragna knäna. Han var starkt koppärrig, men hade vackra bruna ögon med ett uttryck som hos en trofast, godmodig newfoundlandshund. Han såg på mig och log vänligt, som om han gärna skulle vilja göra bekantskap, och jag frågade honom på franska: "Hvad heter du?"

Han svarade ingenting, endast log. Men den andre araben ropade bortifrån sin bänk på franska: "Han förstår inte franska, den där!"

Jag upprepade min fråga på arabiska.

"Ahmed," svarade gossen.

"Är du bror till den lilla flickan?"

"Nej, morbror."

I detta ögonblick reste sig den andre araben, kom tvärs öfver gången och hukade sig ned i sanden framför mig med den lilla i famnen. Han var kortväxt och hade ett bredt, rätt fult ansikte med platt näsa, små vänliga, grå ögon och en tunn mustasch öfver den breda munnen; det var alls icke något typiskt arabiskt ansikte. Nå, Algeriets s. k. araber äro ju en mycket blandad ras. Den lilla flickan hade ett fint litet ansikte med allvarliga, svarta ögon och en mattgul hy; hon hade silfverringar kring de späda, bara, små armarna och benen och stora ringar af silfver och guld i öronen; f. ö. bestod hennes dräkt blott af ett stycke mörkbottnadt, småblommigt kattun, hopfäst vid axlarna med silfverspännen.

"Hvad heter den lilla flickan?" frågade jag.

"Hon heter Schrera," svarade den nykomne.

"Schrera — det betyder *god* eller *hur*?"

"Jo, det är alldeles rätt, det betyder *god*! Och han skrattade af belåtenhet öfver att jag förstod så pass mycket af deras språk.

"Är du hennes far?"

"Nej, hennes farbror."

"Och hvad heter du?"

"Ahmed."

"Också Ahmed!"

"Ja, madame, vi heta båda Ahmed, och när man skall skilja oss åt, måste man säga Ahmed ben Sadok, — det är jag, — eller Ahmed ben Abdallah, det är han där."

"Ni hålla af lilla Schrera?" sade jag.

"Åh, madame, om vi hålla af henne! Om vi hålla af henne!"

Hans alldagliga ansikte blef med ens nästan vackert: så mycken ömhet lyste det därur. Och det tonfall med hvilket han utbrast: "Om vi hålla af henne", sade mer än många ord.

"Ni skall få höra, madame, det är icke underligt, om vi hålla af henne! Hon är den enda vi ha kvar! Ser ni, jag har haft nio syskon, och ingen af dem finns i lifvet mer än min broder, lilla Schreras far. Och han där — han pekade på den yngre Ahmed — han hade åtta syskon, och de äro alla döda, utom hans syster, lilla Schreras mor. Och lilla Schrera är deras enda barn. Så att ni förstår, att vi måste älska henne! Det är för hennes skull vi ha flyttat hit till Biskra. Vi äro ej härifrån, vår hemtrakt ligger långt inne i öknen, men i vintras blef lilla Schrera så sjuk. Tänk er, madame, i tre månader låg hon sjuk, och vi vakade öfver henne hvarenda natt, och vi voro i en ångest och fruktade, att hon skulle dö. Och vi visste ej hvad vi skulle göra, ty det fanns ingen doktor där, araberna ha ingen läkare, madame, inga, som förstå något om sjukdomar. Och när hon så till sist blef bättre, sade vi till hvarandra: Nej, vi kunna ej stanna på en plats, där det inte finns någon läkare för lilla Schrera, ifall hon blir sjuk en gång till. Och så flyttade vi hit till Biskra, där det finns en fransk doktor. Det är blott ett par månader, som vi ha varit här.

"Hade hon ondt i halsen?" frågade jag.

"Ja, madame, just i halsen var hon sjuk. Och hon kunde knappt andas. — Ack, hon var så sjuk!"

"Ni förstodo er väl inte på att lägga på våta omslag?"

Nej, det visste inte Ahmed, hvad det var. Jag beskref för honom, hur man lägger på omslag och sade honom, huru detta kan häfva en begynnande sjukdom, om man genast använder det; han lyssnade mycket uppmärksam och sade: Detta skall jag komma ihåg, om lilla Schrera en gång till får ondt i halsen.

"Hur trivas ni här i Biskra," frågade jag.

"Åh, madame, — vi äro inte vana vid att bo i en stad — vi äro vana vid öknen." — Där var något i ton och blick, som skvallrade om hemlängtan till öknen hos denne ökenson, för hvilken det lilla Biskra representerade det stora och förvirrande världsvimlet. Och jag tänkte på, hur mycken kärlek, som låg i detta: en hel familj, far, mor och farbror och morbror, som utan tvekan lämnade sin hemtrakt för att bege sig till, en ort, där de kände sig främmande och hemlösa, uteslutande därför att ett litet barn i händelse af sjukdom ej skulle behöfva sakna läkarhjälp.

"Ännu har ej den svåra värmen kommit," återtog Ahmed, "men vi frukta för sommaren. Då är det mycket hett i Biskra; många bli sjuka däraf."

"Men ni komma ju söderifrån! Ni måtte väl ha haft det lika varmt, där ni voro?"

"Nej, den ligger högt, vår hemtrakt! Där blef hettan aldrig mycket svår."

I Sahara, som man ofta tänker sig som en ofantlig sandslätt, finnas i själfva verket höjdpaltåer af t. o. m. flere tusen meters höjd öfver hafvet.

"Hvad tycker ni om Schreras utseende, madame, tycker ni att hon ser riktigt frisk ut?" frågade Ahmed ben Sadok med en viss oro i tonen.

Jag dröjde något med svaret — det lilla ansiktet med de allvarliga, svarta ögonen hade onekligen ett tårtd uttryck, och de små armarna voro alltför magra.

"Hon är något gul, tycker ni inte det, madame?" återtog Ahmed.

"Jo, hon är allt lite gul."

"Ack, ni skulle ha sett henne, innan hon blef sjuk? Då var hon så röd och hvit som en blomma! Men nu — — Det är något jag måste fråga er till råds om, madame, det är något, som jag tror inte är bra för lilla Schrera, och det är, att hennes mormor ännu ger henne di, fastän Schrera är tre år gammal; ser ni, allt sedan lilla Schrera föddes, har hennes mormor gifvit henne di och hon har ännu inte fått någon annan föda. Förut fick hon också af sin mor, men på de sista fyra månaderna har hennes mor inte kunnat — så att nu är det hennes mormor ensam, och hon vill inte upphöra därmed. Men hvad tror ni, det kan väl aldrig vara bra för Schrera?"

"Nej, *naturligtvis* måste hon börja äta riktig mat," utbrast jag, full af häpnad öfver denna fenomenala mormor. För all del, säg hennes mormor, att annars blir Schrera aldrig stark."

"Ja, jag har just tänkt det också," sade Ahmed, tydligen glad åt att ha fått medhåll. "Och jag skall säga det till dem därhemma."

"Det är mycket svårt att få arbete här i Biskra," fortsatte Ahmed, som tycktes känna det som en lisa att få utgjuta alla sina bekymmer. "Jag har varit omkring öfverallt vid hotellet och i butikerna och frågat, om de ej ville ha en bärare. Men de säga, att de behöfva ingen, ty nu resa alla främlingar härifrån, och då blir det så lite att göra. Blir det omöjligt att få arbete här, så måste jag kanske resa till Alger, där lär det vara lättare att få arbete. Men Alger är inte så vackert som Biskra, sägs det, där finnas ej så mycket palmer. Och jag vill ej gärna resa bort från lilla Schrera."

Lilla Schrera, som i början varit mycket blyg för mig och väntat bort hufvudet och på inga villkor velat räcka mig handen, oakadt farbroderns och morbroderns uppmaningar, hade nu börjat tina upp; hon gaf mig ett litet småleende, lät mig taga hennes hand och sade t. o. m. med sin späda stämma: "Waschr hallek?" (Hur står det till?)

Det hade blifvit tid för mig att gå hem till lunchen, och jag tog afsked af Schrera och de båda Ahmed, och den äldre bad mig att någon gång komma och hälsa på dem, de bodde ej långt från parken.

Några dagar därefter mötte jag Ahmed ben Sadok. Han kom glädjestrålade emot mig och sade: "Nu har jag fått arbete! Jag har fått plats som upppassare på Hadji Alis kafé!"

Hans dräkt var halft europeiserad, i det han bar en blå bomullsblus i stället för burnusen. De europeiska plaggen äro — tyvärr — mera praktiska, när det gäller att utföra något arbete, än den vida, måleriska burnusen, och därför finns det en benägenhet i synnerhet hos yngre araber, som hafva något arbete, att medels en jacka eller blus förvandla sin dräkt till ett slags ganska fult mellanting emellan arabisk och europeisk snitt. Ahmed var ännu fulare än annars i denna dräkt. Men det skulle ha varit svårt att finna ett mera godt och trohjärtadt uttryck än hos denne fattige lille arab.

"Hur står det till med Schrera?" frågade jag.

"Jo tack, bra, vi voro med henne en morgon i parken för ett par dar se'n, men då var ni ej där! Vet ni hvad, Schrera kommer så bra ihåg er och talar ofta om er och hvar

gång vi säga till henne: Ska vi gå till parken och hälsa på den fina damen, som var så snäll mot Schrerera? — då nickar hon strax med sitt lilla hufvud och säger: "oui! oui!" Aldrig har hon sagt ett franskt ord förut! Men nu säger hon, "oui, oui!" och så nickar hon.

Och Ahmed skrattade af förtjusning, när han berättade detta. En ung mor kan inte vara mer stolt öfver sin förstföddes första joller än Ahmed var öfver dessa sin älsklings första franska ord. Och han fann det särskildt alldeles underbart förständigt, att den lilla hittat på att första gången använda detta franska ord, när det var fråga om den främmande damen, som talade franska.

Den yngre Ahmed med det koppärriga ansiktet och de goda bruna newfoundländerögonen mötte jag emellanåt ute, och han vände då alltid om och följde mig en stund. Det var inte mycket min kunskap i arabiskan tillät mig att säga honom, och inte sade han själf något heller, utan han endast eskorterade mig, tyst som en trogen hund, tills han efter en stund nickade och försvann. En dag sade jag åt honom: "Följ mig hem till hotellet, Ahmed, så skall jag ge dig något åt Schrerera!" Och medan han väntade nere i arkaderna utanför Hôtel des Libaus, sprang jag upp och hämtade en påse karameller och kom ned och gaf den åt honom. Men detta var oförsiktigt gjort. Några arabpojkar, som brukade hänga utanför hotellet, hade observerat saken, och följande morgon hade ryktet spridit sig bland alla Biskras gatpojkar, att en af de svenska damerna på Hôtel des Libaus delade ut karameller åt pojkar. När jag på morgonen kom utom porten för att anträda min vanliga morgonpromenad, omringades jag af en hel svärm hoppande, skrikande bytingar — småttingar, klädda blott i en röd fez och en citrongul gondora*, och större, som buro trasiga, hvita burnuser — hvilka alla, under glädjetjut ropade: "Karameller! Ge oss karameller, Uarda!"

Uarda betyder ros; Biskras förhoppningsfulla ligapojkar hade hittat på att öfversätta mitt tillnamn till arabiska.

Jag retirerade ögonblickligen in i hotellet och skyndade till en bakport, som vette åt en annan gata. Men man hade förutsett denna manöver, och jag gensköts af hela den larmande, skrattande flocken, som skrek gällt och jublande: "Uarda! Háloa, Uarda!" Genom en tredje port borta vid stallet, som ynglingarne ej tycktes känna till, lyckades jag dock till sist undkomma. —

Ett par dagar därefter, då jag gick genom Square Dufourgs lilla park, där hibiscusbuskarna lyste med sina flammande, röda kalkar och små finlemmade gazeller hoppade på gräsmattan, hörde jag ett rop bakom mig: "Mademoiselle, mademoiselle!" Det var de båda svågernas Ahmed, som kommo springande efter mig.

"Vill ni inte nu komma hem och hälsa på oss," frågade Ahmed ben Sadok.

Jag hade tyvärr inte tid just då, "Men ni kommer väl någon annan gång? Kom till Hadji Alis kafé, när det passar er, och säg till mig, så skall jag föra er till vårt hus."

Men detta var blott ett par dagar, innan jag skulle resa, och hur det var, kom jag aldrig till Hadji Alis kafé, där Ahmed ben Sadok, glad att förtjäna några sous om dagen, vandrade omkring och serverade svart kaffe och sockrad citronsaft. Och jag träffade ej mer lilla Schrerera och fick aldrig se den fenomenala mormodern. Men många gånger har jag

* ett slags skjorta utan ärm.

tänkt på de båda Ahmed och undrat, hur de hade det, när den svåra sommarhettan kom, och om de ej då grepos af en tärande längtan till de fria vidderna och de svalare vindarna i deras eget högland. Och dock — få de blott behålla lilla Schrerera, så bära de nog allt med tålmod. Jag kan höra, när jag vill, det tonfall af djup ömhet, med hvilket Ahmed ben Sadok utbrast: "Om vi älska henne! Åh, om vi älska henne!"

DE FATTIGA.

FRU KARLSSON hade haft lunginflammation och låg på sjukhuset. Den svåraste tiden var öfver, men utnattad som hon var efter ett lif fullt af arbete, försaker och barnsängar, kände hon sig ännu ganska klen. I den stora, allmänna salen, där sängarne stodo i rader, var det ljus och gladt. Luften var ren och varm och där fru Karlsson satt bredvid sin säng, iklädd den prydliga, blå- och hvitrandiga bomullsklädnad, som sjukhuset bestod henne, låg en klädsam blekhet öfver hennes nytvättade drag.

Då fru Berg, smärt och elegant, kom in genom dörren och följde af undrande blickar gick fram till henne, reste sig fru Karlsson upp och neg:

"Så ryslig snällt af frun att komma och se till en fattig stackare", sade hon.

Men fru Berg tvang henne ner igen, tog själf en stol och satte sig bredvid henne och såg på henne med ett par goda, vänliga ögon:

"Fru Karlsson ser ju riktigt kry ut," sade hon.

Fru Karlsson skakade på hufvudet: "Det är som det kan, snälla frun, men vi fattiga få inte vara så kinkiga af oss."

Fru Berg tittade sig omkring:

"Här har ni ju det riktigt treffligt!"

Fru Karlsson såg lidande ut:

"Bevars! Det är ingenting ondt att säga om det. Nog är här propert och snälla är di med."

"Det är annat än ert rum där hemma, där det fuktat och drar och den osunda luften sedan... Tänk, om ni skulle ha legat sjuk där, fru Karlsson lilla!"

"Ja, Gud ska veta att eländigt är det," sade fru Karlsson undergifvet. — "Omöjligt att hålla varmt och drar gör det, så att barnen bli alldeles fördärfvade. Och ändå tar staden 125 kronor i hyra för ett kyffe, som det borde vara förbjudet att hysa folk i."

"Nå, då är det ju godt, att det finns sådana här sjukhus," sade fru Berg uppmuntlande.

"De måste finnas, förstår sig. Något ska di väl göra för oss fattiga. Och jag skulle inte säga något, om det bara vore lite bättre ställt med maten, som bestås."

Fru Berg klappade henne vänligt på handen:

"Stackars fru Karlsson! Är maten inte bra?" sade hon.

Fru Karlsson skakade på nytt på hufvudet:

"Jag är van vid att slita ondt och jag brukar ändå aldrig klaga, snälla frun, men ändå... Vin fick jag, förstås, när jag var som sjukast, men det har man dragit in och inte får jag någon annan mjölk nummer än skummjolk. Hvad får man för styrka af den?"

Fru Berg såg förvånad på henne:

"Dricker ni oskummad mjölk hemma då?"

"Tycker frun det! Nej då! Men det är ju helt annat, när man är sjuk."

Fru Berg kände sig lite het om öronen:

Wilh. Becker,

— Kungl. Hofleverantör. —
5 Malmstorgsgatan, STOCKHOLM.

Ur sjukvårdsafdelningen:

Oljeduk, 88 cm. bred, tunn	pr m. kr. 2: 25
Oljeduk, 65 " " tjock	" " 1: 75
Oljeduk, 70 " " tjock	" " 1: 90
Oljeduk, 75 " " tjock	" " 2: —
Oljeduk, 85 " " tjock	" " 2: 25
Oljeduk, 118 " " glatt på ena sidan	" " 2: 50
Oljeduk, 118 " " glatt på båda sidorna	" " 3: 50
Battist, Mosettig	" " 2: —
Battist, Billrot	" " 1: 75
Vaxtaft	" " 1: 75
Guttaperchataft	" " —: 90
Gummiduk, 95 cm. br. dubb. gummerad	" " 3: 50

Priskurant franko på begäran.

"Hur mycket betalar fru Karlsson för sig här på sjukhuset?" frågade hon.

Fru Karlsson såg kränkt ut:

"Betalar? Karlson, som inte gör annat än super, hur skulle den stackarn kunna betala något för mej? Här, där allting är så dyrt! Ja, för dem, som ha råd förstås. Men i alla fall så längtar jag riktigt att komma hem och få lite krafter..."

Fru Berg reste sig ovanligt hastigt. Då hon gick, lade hon en tvåkrona i handen på den nigande fru Karlsson.

Fru Karlsson såg på den blanka silfver-slanten. Hon kände sig djupt sårad:

"Komma hit så lång väg för den här! Nog kunde väl hon, som är så rik, ha gett mej en femma åtminstone, men så är det, då man är fattig..."

THORE BLANCHE.

FRÖKEN ADA ARWEDSON.

ETT LÄRARINNEJUBILEUM.

DET SÄGES stundom, att lärarinnans arbete är både otacksamt och utslitande. Visserligen ligger det i detta yttrande, liksom i de flesta, något berättigadt. Ty hvar finns väl den lärarinna, som icke mången gång under sin ansträngande verksamhet inom sig klagat öfver det lönlösa i sina bemödanden! Och den, som under en följd af år ägnat sina krafter åt lärarekallet, torde nog ha känt det slitande i det arbetet. Men det gifves också på detta område högtidsstunder, stunder, då man kan känna sig rikligen belönad för all möda, ögonblick, då hvardagslifvets grå upplyses af en stråle, hvars lifgifvande verkan sträcker sig långt in i framtiden.

En sådan dag var 4 maj detta år för föreståndarinnan vid Linköpings elementarläroverk för flickor fröken Ada Arwedson. Hon firade

Verksamaste och mest styrkande näringsmedel för vuxna och barn. Med glänsande resultat förordadt af läkare-auktoriteter. Stärker nerverna och förhöjer kroppsbbyggnadens alla delar.

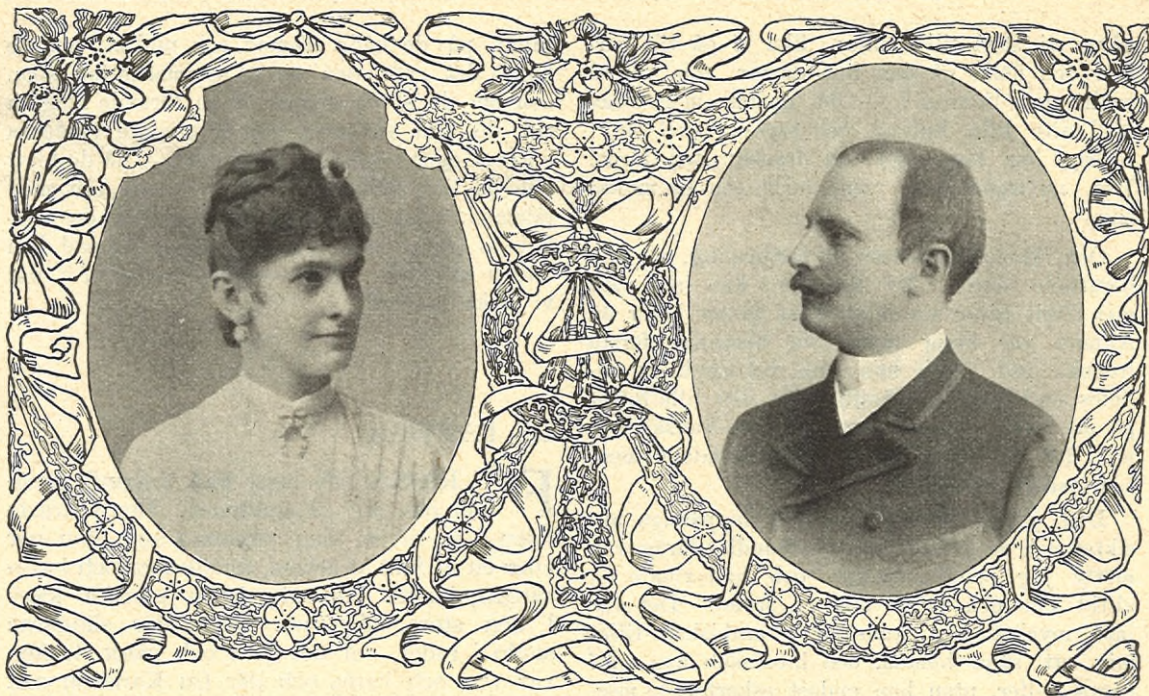
SANATOGEN

Prospekt sändas gratis och franco genom General-agenturen Josephson & Reteike, Göteborg. Erhålles å alla apotek och kemikalieaffärer. Tillverkare: BAUER & C:o., Berlin. S.

då sin femtiårsdag samt sitt fullbordade 30:de år som lärarinna. Det är en lång tid, fylld af pliktrogen och gagnarlig verksamhet, fröken Arwedson har att se tillbaka på, och många äro de generationer af ungdom, som i henne haft en lika duglig som afhållen lärarinna och föreståndarinna. Många äro de bevis på kärlek och tillgifvenhet, som Ada Arwedson under sin verksamhetstid fått emottaga både från lärjungar och lärarinnor, men den storartade hyllning, som på femtiårsdagen kom henne till del, visade henne mer än tillförene, huru de, som man fostrat och undervisat, länge, ja, hela lifvet igenom, i trofast minne bevara en, om också växlande förhållanden fört dem långt utom ens synkrets. Det var ej endast skolans nuvarande lärjungar, som den dagen gäfvos sin föreståndarinna synbara bevis på sin tillgifvenhet, i det de smyckat skolan med flaggor och grönt och alla samlats för att tidigt på morgonen hylla jubilarerna med sång. Äfven de forna eleverna hade enats i tanken att gemensamt bringa henne en hyllning, som vittnade om deras känslor af tacksamhet och tillgifvenhet. Denna hyllning tog sig uttryck i en praktig minnesgåfva, som vid en talrikt besökt subskriberad fest öfverlämnades till fröken Arwedson.

Den enkelhet och den ödmjukhet, hvarmed Ada Arwedson mottog dessa talrika bevis på sympati, äro utmärkande för henne. Ingen, som kommit i beröring med henne, skall kunna undgå att gifva erkännande åt hennes anspråklösa, flärdfria väsen, eller tilltalas af hennes hjärtevarma sinnelag, och alla, åt hvilka hon gifvit sin vänskap, veta, att det är en vänskap för lifvet. Trofasthet lär ju vara ett af dalfolkets karaktärsdrag. Och Ada Arwedson är dalkulla. Hon föddes i Norrbärkes socken i södra Dalarna den 4 maj 1854. Redan vid 14 års ålder kom hon till Linköping och intogs som elev i den skola, där hon efter slutade seminariestudier sedermera blef lärarinna och för 20 år sedan föreståndarinna. "Många äro mina fel och brister", yttrade hon i ett tal på sin nyligen firade högtidsdag, "men *det* kan jag dock säga, att jag velat det bästa, att jag älskat min skola och att min största glädje är att få arbeta i den."

**Glöm ej
jubileumsfondens sparbössor!**

FRIHERRINNAN WEDEL-JARLSBERG,
FÖDD VON WAGNER.

FRIHERRE F. WEDEL-JARLSBERG.
SVENSK-NORSK MINISTER I MADRID.

VÅRT BESKICKNINGSHUS I MADRID.

DEN SVENSK-NORSKA beskickningen i Madrid har hittills för sig och sin personal ej haft någon egen bostad att residera i och hvarifrån de ofta maktpliggande beskickningsärendenas behandling kunnat ske med det lugn och den trygghet i arbetet, som detta värf ovillkorligen kräfvat. Särskildt vid personalombyten ha stora olägenheter yppat sig för beskickningen, i det att den nye ministern måst längre tid bo på hotell och en särskild kansli lokal provisoriskt förhyras, hvilket varit både kostsamt och olämpligt.

Den nuvarande innehafvaren af ministerposten i Madrid, baron F. Wedel-Jarlsberg, har emellertid under vinterns lopp blifvit erbjuden en för ett beskickningshus synnerligen lämplig fastighet, n:r 25 vid Calle Zurbano i Madrid, tillhörande markis de Guadelese och bestående af en under åren 1896—97 på ett utmärkt solidt sätt af järn och sten uppförd huvudbyggnad jämte stall och vagnshus. Fastigheten, som ligger i den nyaste, sundaste och mest välbyggda delen i Madrid kunde erhållas för ett pris af ungefär 225,000 kronor, och ministern tillstyrkte på det varmaste sin regering att hemställa till staten om husets förvärfvande. Detta förvärf har nu skett, och till sina båda förut inköpta beskickningshus i Konstantinopel och Paris äger Sverige nu jämväl ett i Spaniens huvudstad.

En fråga af särskild vikt är den, som rör möbleringen af ett beskickningshus. I Konstantinopel har staten bekostat möbler till de officiella mottagnings-

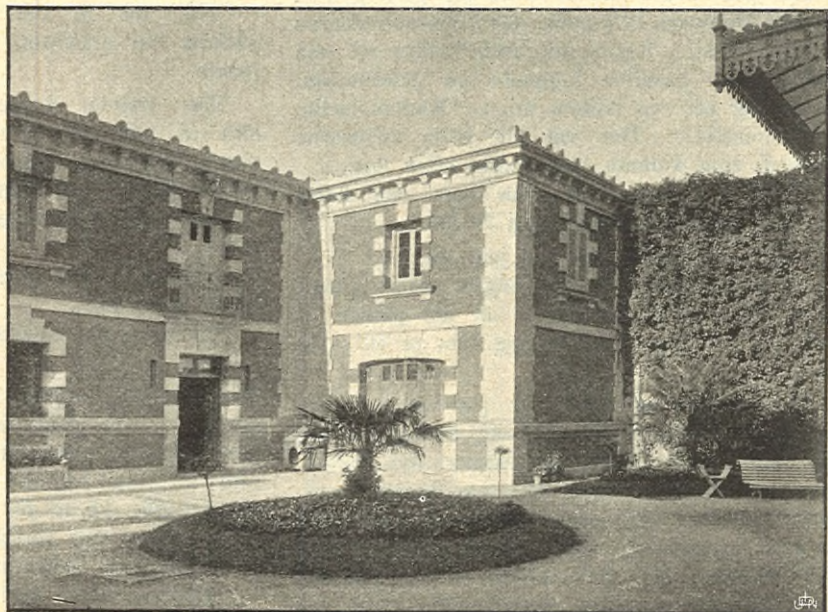
rummen. I Paris har, tack vare konungens och enskilda svenske mäns frikostighet, en synnerligen dyrbar och konstnärligt smakfull utstyrelse kunnat beredas beskickningen. — Iduns läsare sattes i tillfälle att taga kännedom härom genom den illustrerade skildring från vårt ministerhotell i Paris, som denna tidning för ett par år sedan meddelade. — Hvad Madrid beträffar, har den nuvarande ministern förklaradt sig beredd att på enskild väg skaffa medel till husets möblering och därefter såsom gåfva öfverlämna lösöret till kommande beskickningschefers bruk.

Baron Wedel-Jarlsberg är född 1855 och utnämndes år 1891 till ministre plénipotentiaire i Madrid, hvilken befattning han beklädde till år 1897. Efter att hafva tillbragt några år på sin egendom Palsgaard å Jutland, utnämndes han i slutet af år 1902 till envoyé i Madrid och Lissabon. Under loppet af år 1903 och innevarande år har han varit ifrigt upptagen af underhandlingar för ordnandet af traktatförhållandena mellan Norge å ena sidan och Spanien och Portugal å den andra, hvilka ledd till avslutande af tilläggskonventioner till de mellan de olika länderna gällande handels- och sjöfartstraktater. Det hittills traktatlösa förhållandet mellan Sverige och Portugal har genom baron Wedels bemedling ordnats medels undertecknande af en deklaration i Lissabon den 16 nästlidne april.

Personligen åtnjuter baron Wedel lifliga sympatier i Madrid liksom och hans friherrinna, född v. Wagner, som städe på ett utmärkt sätt utöfvat värdinneplikterna i ministerparets gästfria hem.

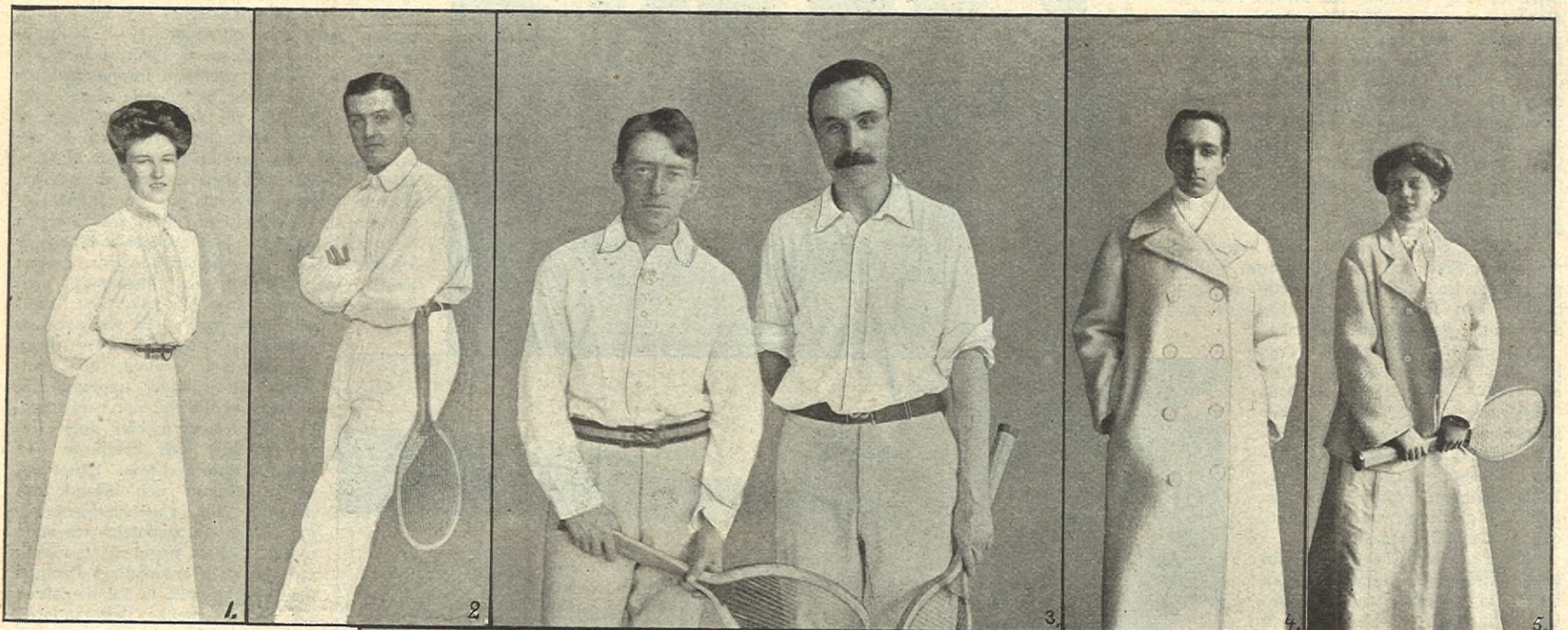
DET NYFÖRVÄRFVADE SVENSK-NORSKA LEGATIONSPALATSET I MADRID.

GÅRDSINTERIÖR FRÅN LEGATIONSPALATSET.

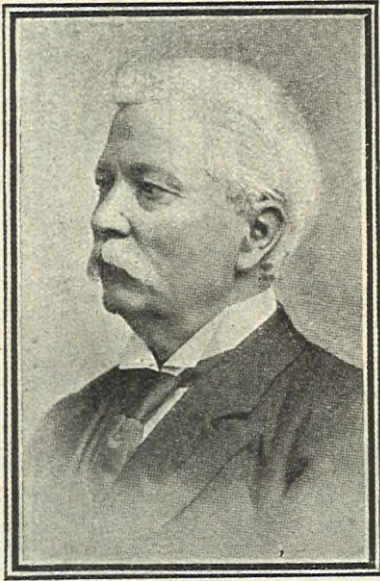
VÅRÖFVERSVÄMNINGARNA I HUFVUDSTADEN. SCEN FRÅN MÄLARTORGET. TECKNING FÖR IDUN AF D. LJUNGAHL.

NÅGRA AF DE FÖRNÄMSTA
DELTAGARNE I DE INTER-
NATIONELLA LAWN-TEN-
NISTÄFLINGARNA I STOCK-
HOLM.
SE »DAGSKRÖNIKAN».

1. FRÖKEN CASTENSKJOLD.
2. HR SETTERVALL.
3. HRK RITCHIE O. HOUGH.
4. HR DECUGIS.
5. FRÖKEN KRAFFT.
6. FRU ADLERSTRÄHLE.
7. FRÖKEN JARMANN.

HENRY STANLEY.

UNDER DEN sist förlutna veckan afled i London en af den nyare tidens märkligaste geografiska upptäckare, nämligen forskningsresanden Henry M. Stanley. Han tillhör den lysande rad af djärfva och snillrika forskare, som under det nittonde århundradet för mänskligheten klargjort dittills oupptäckta områden i polarhafven och på Afrikas hemlighetsfulla kontinent.

Stanleys första forskningsresa gällde uppsökandet af den försvunne engelske resenären Livingstone, om hvars öden i det inre Afrika, dit han på 1860-talet företagit en upptäcktsresa, världen sväfvade i ovisshet. Expeditionen företogs på bekostnad af ägaren af den amerikanska tidningen New York Herald, mr J. G. Bennet, och till ledare utsåg han Stanley, hvilken som Bennets korrespondent vid olika tillfällen gifvit prof på mindre vanlig energi och skicklighet.

År 1871 var Stanley färdig med tillrustningarna till expeditionen och drog med en stor karavan bärare från Sansibar inåt landet. Efter en rad äfventyr och strider med infödingar kom han till Udschidschi vid Tanganikassjön, där han antråffade Livingstone i rätt tid, innan febern fullständigt brutit dennes krafter. Sedan Livingstone repat sig, drogo han och Stanley ut för att gemensamt utforska trakterna kring Tanganika. I februari 1872 nådde de resande Unjanjembe, där Livingstone kvarstannade för att fortsätta forskningarna, under det att Stanley antrådde återfärden. I maj 1872 nådde han åter fram till kustlandet.

Nu var Stanleys namn som upptäcktsresande befast, och år 1874 drog han ut på sin andra afrikanska expedition, under hvilken han företog sitt märkliga och enastående tåg genom Central-Afrika.

I augusti 1877 anlände Stanley till Boma efter att ha utfört ett verkligt storverk, i det han tillryggalagt 11 517 km. genom trakter, som förut ansetts fullkomligt otillgängliga, samt lagt grunden till den senare upprättade Kongofristaten. Men själf hade han på dessa tre år förvandlats och åldrats till en gubbe.

Efter att 1886 ha företagit sin tredje Afrikafärd, denna gång som ledare af en undsättningsexpedition till Emin Pascha, har han lefvat i stillhet i London. Han efterlämnar minnet af en stor personlighet, en vetenskapens förpostkämpe, som öppnat vägen till hittills okända trakter på vårt jordklot.

Iduns adress är

från och med den 1 maj

Drottninggatan 51, 1 tr.

UR DAGSKRÖNIKAN.

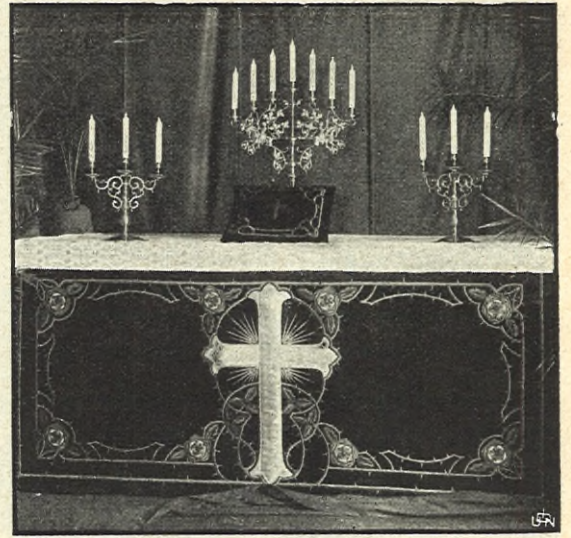
DEN BLIDA, leende Mälaren har nu i vårbrytningens underbara veckor börjat anfäktas af oppositions-lust. Den vill ej längre veta af sina gamla häfdvunna gränser mellan Södermanlands och Västmanlands stränder, utan bryter sig helt sonika in öfver odlade marker, tränger in i människoboningar och fabriker och ställer till den förskräckligaste villervalla.

Dess vågor ha haft en ganska lång väg att tillryggalägga från Kungsörtrakten och mellan de hundratal holmarne förbi Strängnäs och vidare österut; men de gungande härskarornas hvita toppmössor och blåa uniformer, som lyst och glittrat i solen, ha stormat fram i segervisshet, och inte ens den jättestora fästning, som heter Stockholm och som en töckenblå majkväll lyste emot dem ur fjärran, hotande med mörka bastioner och spejande med tusen glimmande ögon mot den anryckande fienden, har kunnat hejda öfverfallet.

Och nu ha vi Mälaren in på våra trösklar. Den har intagit kajerna vid Mälartorget och Munkbron, lyft upp skutor och ångare på sin mjuka, men starka rygg, så att deras rörelser förebåda en eventuell insegling på stenläggningen, torgtrafiken sker till hälften till sjös, och en debarkering från vedskutorna kan knappast förgås på annat sätt än att man blir buren i land af någon oppoffrande vadare i tröja och storstöflar.

En af Iduns tecknare, som nyligen en solig vårmorgon var ute på studiefärd i det maritima Stockholm, fann sitt artistiska öga så tilltaladt af den ovanliga synen därnere på Mälarkajerna, att han med sitt stift förevigade Stockholm i sjönöd, hvilken karaktäristiska värbild våra läsare återfinna å annat ställe i veckans nummer.

VÅRENS SEDVANLIGA TEXTILUTSTÄLLNINGAR ha under den gångna veckan lockat talrika intresserade och burit ännu ett glädjande vittnesbörd om den höga ståndpunkt, till hvilken "hemkonsten", allmer nått upp i vårt land. *Svensk Hemsöjäs Utställning* står som vanligt i *Alf Wallanders* tecken — och det tecknet betyder formrikedom och kraft, med en allt mer förädlad detaljbehärskning. Ett ypperligt utslag härpå var den smidiga, men dock gedigna och solida mahognymöbeln för ett landligt hem med sitt i såväl klädsel som träinläggningar genomförda rönnbärsmotiv. Främst bland den

ANTEPENDIUM AF ALF WALLANDER FÖR SLAKA KYRKA.

utmärkte konstnärens rent textila skapelser fästes uppmärksamheten af det här afbildade antependiet för Slaka kyrka i Östergötland med kors och rosor i guld och gyllengult silke på djupröd sammetsbotten — ett i dubbel mening högstämmt och därför ock till andakt lyftande verk.

Fru Thyra Grafströms (Nordiska kompaniets) utställning präglades främst af fröken Frykholms eleganta kompositionstalang, hvilken särskildt i ett flygtäcke med ett mäktigt mönster i vieux-rose och mattgrönt på crèmefärgadt siden samt i en portiar af egyptisk hållning nått originella resultat. Af utmärkt verkan voro också divanskuddarne i orientalisk stil, komponerade af fru Grafström på motiv från en gammal bönematta i prof. Oscar Björcks ägo. Artisten Lundströms bonad med smygande lodjur förtjänar loford.

FRÅN DE INTERNATIONELLA LAWN-TENNISTÄFLINGARNA, som i dagarne ådragit sig hela det sportälskande Stockholms uppmärksamhet, meddela vi här några porträtt af de mest bemärkte kämparne och segrarne.

En talare vid festen å Hasselbacken i söndags sade, att ingen kvinna borde höra på en friare, som ej kunde böja ett knä för henne spänstigt som en stålfejder. Täflingarna ha också visat, att spänstighet och uthållighet, parade med lugn, ge seger. H. k. h. kronprinsens seger öfver en så säker spelare som Powell var första egentliga framgången för de våra. Kom så hr Setterwalls triumf gent emot Hough och fru Adlerstråhles, som ju var att förutse, enär hon fortfarande är vår skickligaste tennisspelerska. Fröken Castenskjöld, danska, och fröken Jarmann, norska, spelade alldeles öfverdådigt, deras spel utmärkte sig särskildt för djärf säkerhet och elegans, hvarför det blef intressant äfven för åskådarne, som lifligt applåderade dem. Fröken Kraft från Göteborg, som tillsammans med Ritchie tog första pris, blir säkert en "kraft att räkna med". På vår svenske champion Setterwall voro stora förväntningar ställda, och voro därför alla platser upptagna, då striden skulle stå om vandrings-skölden. Segern blef dock lätt för Ritchie, och hemförde han skölden som god pris. Setterwall spelar elegant och lekande, då däremot alla engelsmännen begagna sig af tröghetens segrande taktik. Sällan något djärf försök att liksom fransmannen Decugis med väldig kraft ta till offensiven för att öfverraska motståndaren äfven med risk att bollen går "out". Störtar Ritchie däremot fram till nätet, kan man vara säker på att han placerat den föregående bollen, så att han, huru motspelaren än tar den, alltid når den vid nätet, oftast med seger. Decugis är en nobel och elegant spelare, fast väl liberal i sitt spel och kom han också därför till korta mot Ritchie i täflan om mästerskapet.

FRÅN FJÄDERFÄUTSTÄLLNINGEN I SKOGSINSTITUTETS PARK I STOCKHOLM.

1. PRINSESSAN INGEBORG UTDELAR PRISEN. 2. VY FRÅN UTSTÄLLNINGSSOMRÅDET.

A. BLOMBERG FOTO.

STIL!
SKÖNHET!
STYRKA!

Mölnlycke Möbelfabriks Utställning, 18 Birger Jarlsgratan 18.
Möbler såväl eleganta som enkla; allt i solidt och förstklassigt utförande. || Sängar, Sängkläder, Mattor och Gardiner.

Rikstelefon 76 14.
Allm. Telef. 76 14.

Ritningar och kostnadsberäkningar upprättas beredvilligt på begäran. Egna Arkitekter och Dekorörer. Filialer: Göteborg, Malmö.

BRONSKVINNAN. BERÄTTELSE FÖR
IDUN AF FRIDA LANDSORT.

(Forts.)

“NEJ, NEJ. Jag är visst inte ledsen. Hur kan du tro det?”

“Hur länge stannar du i Köpenhamn?”

“Ett par dar, tänker jag.”

“Har du pengar tillräckligt? Eller vill du ha mer?”

“Tack. Jag har alldeles nog.”

De reste sig från bordet.

“Hvad du ser betänksam ut, min gosse,” sade doktorn till Nisse, som blifvit allt mörkare i hågen. “Är det för att moder Gabriella reser ifrån dig?”

“Ja,” hviskade Nisse, och tårarna började plötsligt strömma öfver hans kinder.

“Kära Nils, inte passar det för en stor och klok pojke att gråta. Hon kommer ju igen.”

Fru Gabriella gick hastigt ut ur matsalen. Doktorn gick till sitt arbetsrum och Nisse in i barnkammaren. Där satte han sig på en stol vid kakelugnen och försökte att inte gråta.

Om en liten stund kom modern in till honom, resklädd och med ett tätt, mörkt flor för ansiktet, så att Nisse knappt kunde urskilja hennes drag.

Utan att säga ett ord, lyfte hon upp honom i famnen, drog upp floret från munnen o. kysste honom.

“Får jag inte följa dig ner till båten?” snyftade Nisse. “Fia kan ju . . .”

Men moder Gabriella var redan borta.

7.

Nu kommo några tunga, mörkgrå dagar. Långsamt som sniglar kröpo de framåt, under det Nisse gick i oroligt väntande längtan.

Himlen var jämnmulen, så tätt, så tjockt, som skulle den aldrig mer klarna. Regnet störtade ner i den ena skuren efter den andra, blåsten hven kring knutarna, och när den emot kvällen saktade af, passade dimman på och bredde öfver gator och hus sina våta skynken, som hängde kvar till långt fram på nästa dag och gjorde luften tung och mörk. Af solen sågs icke en glimt. Det var, som om hon alls icke längre funnits till.

Nisse gick omkring som en fridlös ande. Byggpinnarna tråkade ut honom, de nya bilderböckernas verser kunde han utantill, och till och med läsningen kunde icke längre fångsla hans intresse. Han ville icke äta

ordentligt utan satt tankspridd och petade i maten. Och om nätterna sof han oroligt och talade i sömnen så högljudt, att han störde Fia, som hade sin bädd i rummet bredvid, till hvilket dörren stod på glänt.

Samma kväll doktorinnan rest, hade Fia hört af husjungfrun, att denna vid afdukningen funnit saltkaret kullstjälpt och saltet utslaget på duken. Men jungfrun hade icke sett, hvem som vållat olyckan. Saltkaret hade stått så, att det måste ha varit antingen doktorinnan eller Nisse. Händelsen hade gifvit anledning till vidlyftigt prat i köket, och Fia hade beslutit att bringa klarhet i denna oroväckande och viktiga sak. När hon på kvällen stoppade täcket om Nisse, sedan han läst sin aftonbön, tog hon sig för att fråga honom: “Var det Nisse, som slog ut saltet i mid-dags?”

“Skall jag ha bannor för det nu?” undrade Nisse för sig själf. Högt svarade han: “Ja, det var jag.”

“Jaså. Det var bra det.”

“Hvarför var det bra?” frågade Nisse förundrad.

“Jo”, förklarade Fia, “för Nisse, som är i godt förvar här hemma, behöfver inte vara rädd för förgelse eller olycka. Om det varit doktorinnan, kunde det ha händt henne något ledsamt på vägen eller i Köpenhamn.”

“Kunde det ha händt henne något ledsamt,” upprepade Nisse och stirrade förfärad på Fia med sina rödgråta ögon vidöppna.

“När någon spiller salt på duken, händer det alltid en

BILDER FRÅN KRIGSSKÅDEPLATSEN. 1. JAPANERNA STORMA RYSSARNES POSITIONER VID JALUFLODEN. 2. RYSKT ARTILLERI BEVAKAR PORT ARTHURS BEFÄSTNINGAR.

Förnämsta tvättmedel

äro och förblifva dock vid finare tvätt

HYLINS

Ekonomi-Tvål

och vid gröfre tvätt (byk)

HYLINS

Prima Tvätt-Tvål

olycka. Men för Nisse är det ingen fara. Sof nu snällt!

Sedan dess hade Nisse gått med en tung känsla af beklämning, som satt likt en klump i halsen på honom och icke ville lämna honom. Men han grät icke och sade ingenting till Fia eller fadern.

Fia, som icke hade en aning om, hur oförsvarligt hon burit sig åt, var snäll och vänlig mot honom och lämnade honom knappt ett ögonblick ur sikte. Hon trodde, att han möjligen hade någon sjukdom i faggorna, men hon ville icke fråga doktorn. Var Nisse verkligen sjuk, kunde nog hans far se det på honom, utan att hon lade sig i saken, menade Fia. Men själf började hon undra, hvarför icke doktorinnan hördes af.

Så snart Fia någon stund var ur vägen, sprang Nisse in i salongen till bronskvinnan och lättade hos henne sitt öfverfulla hjärta.

”Moder Gabriella kommer aldrig mer igen, för jag spillde salt på duken. Hon håller inte af mig längre. Aldrig mer kommer hon igen, klagade han om och om igen med ögonen fulla af tårar, som hans egna sorgsna ord framkallade.

Fadern träffade han endast vid middagsbordet. Doktorn var tankspridd och otillgänglig, och efter några likgiltiga frågor och svar brukade de försjunka hvar och en i sina tankar.

Nu var det sjuette dagen, sedan fru Gabriella rest, och ännu var hon icke återkommen.

Vid tretiden på middagen satt Nisse vid bordet framför det ena barnkammarfönstret och såg ut i trädgården, där träd och buskar stodo med nakna grenar och icke ens ett enda af de röda och gyllene vildvinslöfven, som varit Nisses förtjusning, fanns kvar. Rosenstånden voro svepta i halm och sågo ut som gula spöken, och några af rabatterna voro öfvertäckta med granris, som blåsten brakt i oordning. På de vissnade gräsplanerna och på gångarna lågo afbrutna och nerblåsta kvistar, som ännu icke blifvit undankrattade, sedan blåsten lagt sig.

Bredvid Nisse satt Fia, och framför dem låg abc-boken uppslagen. Det skymde på så starkt, att Nisse med möda kunde urskilja bokstäfverna. Men han hade icke velat sluta, fastän han hade svårt att fästa tankarne vid de osammanhängande ord, han läste.

”H å l hål, l a la, håla,” stafvade han.

”Hålla,” rättade Fia.

”Hålla,” eftersade Nisse tankspridd och fäste ögonen på den mulna himlen, hvarifrån regnet fortfarande föll, fint och tätt.

”Hvar är himlen, Fia?” frågade han plötsligt.

”Den är väl, där den brukar vara,” svarade Fia.

”Nej, det är den inte. Det finnes inte mer någon himmel,” sade Nisse. ”Och ingen sol. Hvar har hon tagit vägen?”

”Sådana frågor Nisse kan göra! Vet han inte, att en tok kan fråga mer, än sju vise kan svara?”

”Solen har rest bort, hon också,” fortfor Nisse utan att akta på Fias ord. ”Hon har kanske följt med moder Gabriella till Köpenhamn.” Och vid den föreställningen ljusnade Nisses ansikte.

I detsamma inträdde doktorn.

”Vill Fia vara snäll och komma in till mig ett ögonblick?”

Fia reste sig genast och följde doktorn, under det Nisse satt ensam kvar och stirrade ut i den gråa regndagen öfver trädgården.

Om en liten stund kom Fia tillbaka och sade Nisse, att doktorn önskade tala med honom. Och Nisse gick betänksam in till fadern.

Doktorn satt vid sitt skrifbord med ryggen vänd mot fönstret. På bordet låg ett öppnadt telegram. I doktors rum med dess mörka tapeter och tjocka, gröna gardiner var det ännu skummare än inne hos Nisse.

”Kom hit till mig, min gosse!” sade doktorn vänligt, och när Nisse kom fram till honom, lyfte han gossen upp i knäet. ”Jag ville tala med dig.”

Doktorn hade lagt armen om Nisse och satt nu med hans kind tryckt infill sitt rock-uppslag. Nisse väntade i spänning. Han var icke van, att fadern visade honom en sådan förtrolighet, och han kände sig orolig i den ovanliga situationen.

Några minuter sutto de så under tystnad. Till sist stod Nisse icke längre ut med att vänta.

”Är det om moder Gabriella?” frågade han skyggt.

Doktorn ryckte upp sig ur sina tankar och började tala med kort och bestämd röst.

”Ja,” sade han, ”hon kommer inte igen...”

”Nej, jag vet,” afbröt Nisse. ”För jag slog ut salt på bordet.”

”Hvad är det, du säger?” frågade fadern häpen.

”Jo, Fia har sagt, att när man spiller salt på bordet, så händer det en olycka.”

”Här är inte fråga om någon olycka,” sade fadern hastigt och ogillande. ”Det förvånar mig, att Fia kan prata sådant nonsens, och att du tror på sådana dumheter.”

”Men hvarför kommer inte moder Gabriella igen då?”

”Hon kommer igen. Du lät mig inte tala till punkt nyss. Hon kommer igen men inte på någon tid.”

”Hon kommer igen!” jublade Nisse. ”Är du inte glad, Lennart?”

”Jo, visst är jag glad,” svarade doktorn och försökte ge sin röst ett uttryck, som passade till orden. Men det lyckades icke fullständigt, och Nisses nytända glädje blossade icke längre med så höga lågor. Åter väntade han spändt.

”Hör nu på, Nisse,” återtog fadern allvarligt. ”I morgon bittida reser du med Fia upp till faster Ellen i Stockholm. Du minns väl den snälla faster Ellen, som var nere hos oss för ett par år sedan, och som skickade dig bygglådan nu på din födelsedag?”

”Jaa,” svarade Nisse tveksamt, ty hans hågkomst af fastern var ganska dunkel. ”Men hvarför får jag inte stanna hemma, tills moder Gabriella kommer igen?”

(Forts.)

PÅ FÖREKOMMEN ANLEDNING

varnas unga kvinnor på det uttryckligaste att genom förespeglingar om utmärkta platser, såsom sällskapsdamer, sångerskor, guvernanter, barnfröknar, uppapperskor m. m., af resande agenter eller genom tidningsannonser låta locka sig att lämna sitt land för att resa vare sig till sommarens utställning i St Louis eller i allmänhet till utlandet utan att om de erbjudna anställningarna skaffa sig tillfredsställande underrättelser.

Föreningen Vaksamhets Byrå i Stockholm Tunnelgatan 25, som är öppen onsd. o. fred. kl. 12—2 och som står i förbindelse med internationella föreningar till unga kvinnors skydd, anskaffar kostnadsfritt tillförlitliga upplysningar och meddelar rådoch varningar med afseende å resor i främmande land

FRÅN IDUNS LÄSEKRETS.

DE OBOTLIGT SJUKA.

FÖRBÄTTRAD STÄLLNING är fältropet i den seger-vinnande strid, som nu föres på alla områden. Att vara nöjd med sin lott anses i vår tid som en hämsko för all utveckling. Sådant tänkesätt passade för farmors ungdomstid, då man nöjde sig med det matta skenet från talgljus och moderatörlampor, utan att knota, men i denna dunkla belysning såg man dunkelt och varseblef ej de rättigheter, som lågo och väntade på att blifva tagna i besittning och som en senare tids elektriska solar med sitt blixtrande, bländande ljus uppenbarat. De många missnöjda inom olika yrken och verksamhetsfält, som pocka på sina rättigheter till förbättrade lefnadsvillkor, kämpa sig oftast till seger, understödda som de också äro af så många för deras väl och framgång intresserade, som vilja befrämja deras sak. Klagomålen från friska, arbetsdugande människor äro ofta obefogade, men det finns en klass af verkligt olyckliga, som behöfva deltagande framför andra, men som synes mindre kunna framkalla sådant, åtminstone ett, som visar sig i handling. Det är de obotligt sjuka, som äro obemedlade. De ha ej förmåga att själfva strida för sin sak, utan andra behöfva taga sig an dem. Men hvar ser man de ”upprop” och spaltlånga artiklar, som skrika ut deras nöd, som i bevakande eller fordrande ordalag hänvända sig till de myndigheter och maktägande, som verkligen kunna göra något till lindring i deras olyckliga ställning? Om ett mera allmänt deltagande för dessa sjuka kunde uppväckas, skulle deras belägenhet blifva drägligare. Alla sjuka kunna ju ej få plats i sjukhem och icke alla önska det heller. Det finns många sådana sjuklingar, som ej behöfva sjukhusvård, utan mycket väl kunna skötas hemma och mycket hellre stanna i sitt torftiga hem än utbyta det emot sjukhemmet. Men penningunderstöd är hvad de behöfva. Den hjälp, som lämnas af kommunala medel, är ofta så otillräcklig. Om rika välgörare ville donera af sina kapital till förmån för sådana sjuka, om det bildades fonder, hvarifrån de kunde erhålla bidrag till understöd, så skulle det blifva litet ljusare i deras mörka, tunga lif. Mätte de människovänner och välgörare, som ha inflytande och makt, öppna sina hjärtan och ögon för de obotligt sjukas nöd och verka för att det bildas kassor och pensionsfonder äfven för dem. Tillfälliga gåfvor, som en välvillig gifvare utdelar åt sådana behöfvande, äro ju en välsignelse, men innebära ingen trygghet, gifva intet löfte om att de skola förnyas, ty sjukdom eller död kan inom kort hafva förlamat den hand, som var beredd villig att hjälpa.

En vän till de obotligt sjuka.

Iduns följetong.

I romanbibliofeket börjar med detta nummer införandet af den under förra året bebådade historiska romanen af **Axel Lundegård**,

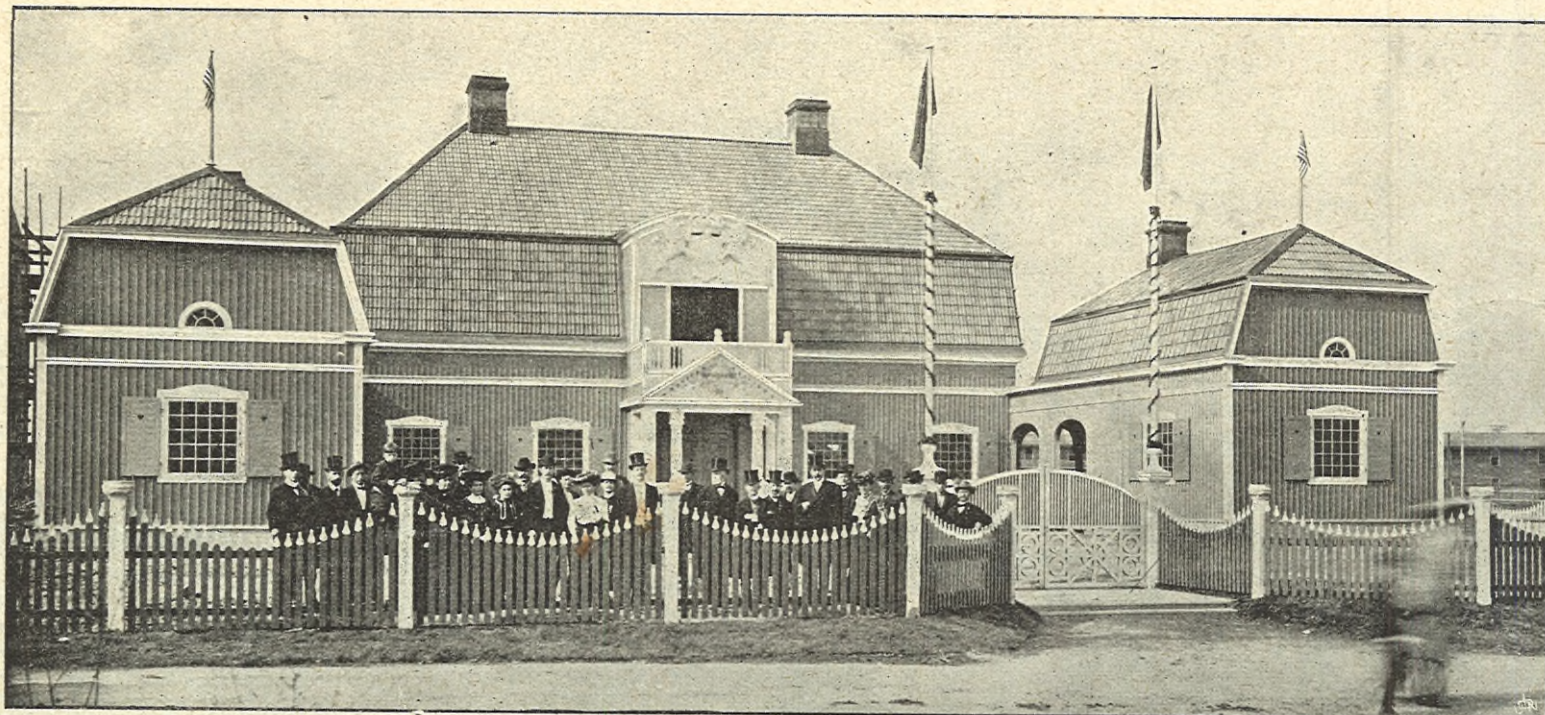
Drottning Filippas saga,

som för läsaren tillbaka till unionskonungen Erik XIII och hans tidsskede. Författarens mjuka framställningskonst och stora förmåga att skildra historiska karaktärer torde helt visst komma att lifligt tilltala den svenska publiken, till hvars favoriter författaren sedan länge räknats.

CEREBOS SALT: Användes i stället för vanligt salt. Det **Stärker födan.** Hos specerister.

»SVENSKA HERRGÅRDEN» PÅ ÖPPNINGSDAGEN DEN 30 APRIL. IDUNS SPEC. FOTOGRAF INGENIÖR G. LINDMAN FOTO.
BLAND DE NÄRVARANDE MÄRKAS D:R LAGERSTEDT, ARKITEKT BOBERG, HR ERNST LINDBLAD,
»ALLAS VÅR SEKRETERARE», FRÖKEN WIDEGREN, INGENIÖR NORÉN M. FL.

S:T LOUIS-UTSTÄLLNINGENS ÖPP- NANDE DEN 30:DE APRIL 1904.

EXPRESSBREF FBÅN IDUNS KORRESPONDENT.

DAGEN KUNDE ej vara härligare, äfven om jag beställt den själf. Detta klara solljus är säkerligen ett omen för framgång; är det ej storslaget! — Sålunda talade president David R. Francis, strax innan marschen anträdde från "Administration Building" ned till Louisiana Purchase Monument, hvarest öppnandet af St. Louis-utställningen officiellt skulle ske.

Från tidigt på morgonen strömmade folkmassorna in genom portarne; de elektriska spårvagnarne till utställningen voro till trängsel fyllda af högtidsklädda människor, likaså alla tåg, och Central-stationen såg ut som en stor bikupa. Allas ansträngningar voro koncentrerade på att komma "to the Fair", och öfverallt syntes glada anleten och ljusa dräkter, ty det var sol i sinne och sol i sky; en vacker vårdag, desto mer uppskattad, som hela våren varit kall och regnig.

Sen man väl inkommit på utställningsområdet, ställas stegen "to the Monument", en 30 m. hög pelare med en staty af freden, stående på en glob, uppbyren af fyra figurer, föreställande Norr, Söder, Öster och Väster, samt vid foten flere statyer, utgörande historiska tilldragelser från det inköpta områdets utveckling. Norr om monumentet äro sittplatser anordnade för särskildt inbjudna gäster, fotografer och press, och därutån bildas snart en 3—4 man djup häck af skådelystna personer. Men ej endast här, utan öfver hela området spridas de, beskådande de storslagna palatsen i deras nya, elfbenshvit dräkt, speglade sig i lagunerna, bort till "the Pike", samlingsplats för alla olika nationer på jordklotet, ut till Filippinernas byar samt de olika staternas paviljonger, men först och främst rundt omkring kaskaderna, hvilkas vattenmassor nu för första gången skola spela.

Klockan 9 anträdde marschen från Administration Building. Först marscherade en trupp af "Jefferson Guards", följd af en filippinsk musikkår och en bataljon af deras be-

römda spejare, en amerikansk musikkår och därpå utställningens chefer och styresmän med president D. R. Francis som ledare. Under hela vägen hälsades han af den samlade mängden, hvilken väl visste, huru mycket utställningen hade honom, hans energi och diplomatiska talang att tacka för hvad den nu var. Strax efter kommo representanter från främmande nationer, af hvilka 38 voro här representerade. Bjärt afbrytande mot de svarta bonjourerna och höga hattarne voro österländingarnes brokiga dräkter, bland hvilka främst märktes Kinas kommissarie prins Pu Lun. — I vagnar följde Board of Lady Managers.

När alla voro samlade, reste sig president Francis från den estrad, som pryder norra ändan af monumentet, och vändande sig först till krigsminister Taft, president Roosevelts ställföreträdare, därefter till representanterna från kongressen samt sedan till alla de församlade, började han med klar röst sitt tal:

"En stor filosof har sagt: "The sentiment from which it springs determines the dignity of any deed." I värtaliga och ofta applåderade ordalag beskref han uppkomsten och utvecklingen af denna jätteskapelse, som ännu ej sett sin like, och hvars fullständighet berodde ej endast på individens arbete, utan på den hjälp, som erhållits från alla nationer, och så genomgående representerar denna utställning världens civilisation, att om allt annat verk af människohand vore genom någon ofattlig katastrof utplånad från jorden, dessa utställningar af församlade nationer skulle utgöra tillräckligt material för att ånyo uppbygga vår hela civilisation.

Efter pres. Francis' tal öfverlämnades till honom nycklarne till de olika palatsen af "director of works", Isaac S. Taylor, hvarefter de gingo vidare till cheferna för de olika departementen. Ceremonierna försiggingo därpå i vederbörlig ordning med flere tal, aflösta af sång- och musiknummer, och avslutades de af president Roosevelts ställföreträdare, krigsministern och förre guvernören för Filipinerna, William H. Toft. Vid slutet af hans tal afsändes ett telegram till presidenten Roose-

velt, hvilken därpå medels en för tillfället åstadkommen förbindelse slöt strömmen, som satte de stora dynamomaskinerna i rörelse. Samtidigt välde vattenmassor öfver Kaskaderna och hundratals flaggor utvecklades från alla byggnaderna under det musiken spelade "The Star Spangled Banner". Världsutställningen i St: Louis 1904 var officiellt öppnad för allmänheten.

Allvaret var öfver, nöjet och uppsluppenhet trädde i stället, där den långa processionen af utställare på "The Pike" kl. 1 satte sig i rörelse och slingrade sig upp till Administration Building och därifrån ned förbi Nationernas paviljong fram till "The Monument" och sedan tillbaka till "The Pike" för att därefter upplösas. Där syntes eskimåer med sina hundar, egyptier med sin "välkända" musik och danser, täcka japanskor och stilfulla fransyskor, regementen af briter och boer, hvilka kämpat heta strider mot hvarandra, tjurfäktare från Spanien, hinduer, kineser, beduiner . . . Processionen använde öfver en timme för att passera en punkt, och öfverallt var vägen kantad af skådelystna, amerikanare och främlingar. Glada och trefliga infall växlades mellan båda parterna; här var endast nöje och godlynthet och kritik lämnades åsido.

Rundt öfver hela området skingrades nu massorna, för att beskåda de ståtliga palatsen från insidan och de härligheter, som där komma att utställas. Detta är likväl något tidigt, ty mycket få utställningar äro färdiga och de öfriga komma ej att bli det på ännu två eller tre veckor. Lämnom därför dessa till längre fram och låtom oss njuta af det hänförande skådespel, som erbjudes då tiden för illumineringen är inne. Hundra tusen glödlampor fördelade på de olika palatsen åstadkomma en effekt, hvars storslagenhet och skönhet komma en att undra, om det är barndomens fésagor, som här förverkligats, och om det är féen själf, som talar till oss från det sakta sorlet af de nedfallande vattenmassorna från Kaskaderna.

St. Louis den 1 Maj 1904.

GÖSTA LINDMAN.

Använd **JANSSON & C:os**
KORSETTER

modell
INGEBORG

sista pariserafacon, finnes i alla finare manufakturaffärer i Sverige.
Filialer: Stockholm, Göteborg, Malmö, Helsingborg.

FRÅN S:T LOUIS-UTSTÄLLNINGENS ÖPPNANDE DEN 30 APRIL. IDUNS SPEC. FOTOGRAF INGENIÖR G. LINDMAN FOTO. 1. PRESIDENTEN FRANCIS FÖRKLARAR UTSTÄLLNINGEN ÖPPNAD FRÅN FOTEN AF LOUISIANA PURCHASE-MONUMENTET. 2. UTSIKT ÖFVER FESTTÅGET FRÅN SVENSKA HERRGÅRDENS BALKONG. ESKIMÅERNA I PARADEN. I BAKGRUNDEN SYNAS FRÅN VÄNSTER TILL HÖGER KINAS, BRASILIENS OCH BELGIENS BYGGNADER.